

Collectie van de digitale bibliotheek

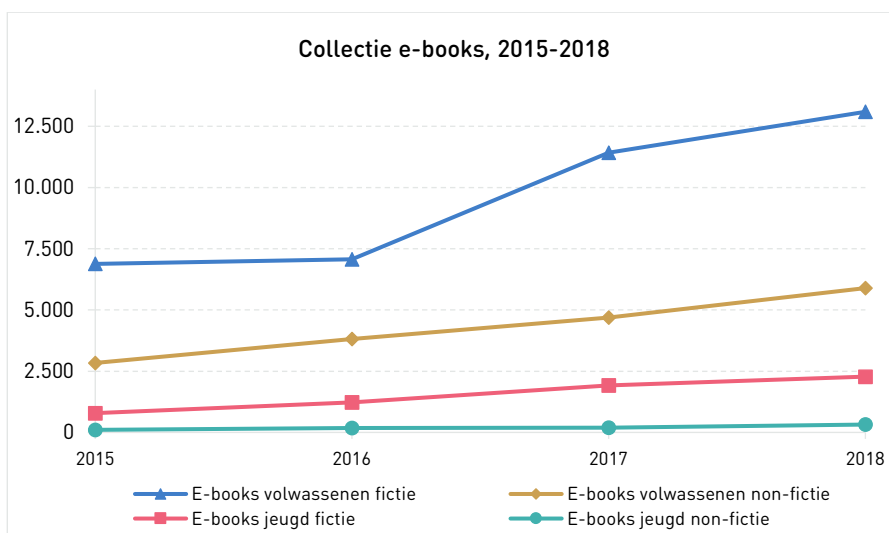
In de collectie van de online Bibliotheek zijn ruim 21 duizend e-books te vinden. Deze collectie groeit nog steeds gestaag. Het grootste deel van de collectie is fictie voor volwassenen. Ook komen er steeds meer luisterboeken beschikbaar. Dankzij het *one copy multiple users*-systeem kan één digitale titel door meerdere bibliotheekleden tegelijk worden gelezen. Ook het convenant e-lending draagt bij aan de gebruiksvriendelijkheid van de online Bibliotheek.

Wat is de landelijke digitale openbare bibliotheek?

De landelijke digitale openbare bibliotheek, ofwel de [online Bibliotheek](#), biedt bibliotheekleden toegang tot e-books en via de [LuisterBieb](#)-app tot luisterboeken. Tot 2019 bood de online Bibliotheek ook online cursussen aan. Daarnaast wordt via de online Bibliotheek één keer per jaar [VakantieBieb](#) opengesteld: een gratis app met 50-60 e-books voor het hele gezin. De VakantieBieb app opent op 1 juni met e-books voor jeugd, waarmee kinderen en jongeren kunnen doorlezen in de vakantie en hun leesvaardigheid op peil kunnen houden. Op 1 juli komen ook de e-books voor volwassenen beschikbaar. De VakantieBieb sluit op 31 augustus.

Digitale boekencollectie groeit

De e-bookcollectie groeit gestaag: van circa 10 duizend e-books in 2015 tot ruim 21 duizend in 2018. Het merendeel van deze collectie bestaat uit e-books voor volwassenen: bijna 19 duizend (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019; CBS, 2019a). Het aanbod in de categorie fictie is groot, zowel voor volwassenen (circa 13 duizend e-books) als voor jeugd (ruim 2 duizend). Deze cijfers staan haaks op de ontwikkeling van de fysieke collectie: deze nam over de jaren juist in grootte af. Het aandeel jeugd en volwassenen is daar bovendien ongeveer gelijk (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019, CBS, 2019b).

Bron: Van de Burgt & Van de Hoek, 2019.

Succes dankzij one copy multiple users-systeem

De Nederlandse digitale openbare bibliotheek werkt volgens het systeem van *one copy multiple users*, waarbij een ingekochte digitale titel tegelijkertijd door meerdere bibliotheekleden kan worden gelezen. Deze functionaliteit is cruciaal voor de gebruiksvriendelijkheid en draagt sterk bij aan het succes van de Nederlandse digitale bibliotheek. Veel Europese landen werken juist met een systeem van *one copy one user*, waarbij een ingekochte digitale titel slechts door één bibliotheeklid tegelijk kan worden gebruikt. Dat geeft een beperkte gebruikswaarde.

Welke digitale uitleensystemen gebruiken bibliotheken?

One copy, multiple users

Een e-book kan door meerdere bibliotheekleden tegelijk worden gelezen. Dit model wordt door openbare bibliotheken in Nederland gebruikt.

One copy, one user

Een e-book kan slechts door één bibliotheeklid tegelijk worden gelezen. Dit model wordt door openbare bibliotheken in veel andere landen gebruikt.

Groei collectie door betere afspraken

In het [convenant e-lending](#) is in 2018 vastgelegd dat Nederlandstalige e-books van Nederlandse uitgeverij zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen een jaar beschikbaar moeten zijn voor bibliotheekleden. Door deze afspraak zijn er meer actuele titels voor zowel jeugd als volwassenen beschikbaar gekomen. De opbrengsten worden gelijk verdeeld tussen de uitgeverij en de auteurs, vertalers en beeldmakers.

Wie zitten er achter het convenant e-lending?

De afspraken uit het [convenant e-lending](#) gelden vanaf 1 januari 2019 en zijn gemaakt tussen zeven partijen uit de boekenbranche: het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de KB, de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB), de Groep Algemene Uitgevers (GAU), de Auteursbond, de Stichting Lira en de Stichting Pictoright.

Meer luisterboeken beschikbaar

Naast e-books worden via de online Bibliotheek ook andere materialen aangeboden. In 2018 werden 62 e-book titels aangeboden via de VakantieBieb. Daarnaast waren via de online Bibliotheek ruim 2 duizend luisterboeken en 48 cursussen beschikbaar (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019; CBS, 2019a). In 2019 is het aanbod van cursussen via de digitale bibliotheek stopgezet.

Licenties digitale bibliotheek	2015	2016	2017	2018
E-books	10.611	12.299	18.222	21.583
VakantieBieb	66	60	66	62
Luisterboeken	-	750	1.212	2.210
Cursussen	-	32	42	48

Bron: Van de Burgt & Van de Hoek, 2019.

Veel variatie, weinig nieuwe titels

Gebruikers van de online Bibliotheek zijn over het algemeen tevreden: zowel het gebruik van e-books als het gebruik van luisterboeken wordt gemiddeld met een 7,3 gewaardeerd. De helft van de e-book leners is (zeer) tevreden met de variatie in titels en de aantrekkelijkheid van de titels in de e-book collectie. Grootste verbeterpunt is de actualiteit van de collectie: 31% van de leners is (zeer) ontevreden over de recentheid van het aanbod (De Bruijn & Van der Hoorn, 2019).

Bronnen

- › Bruijn, S. van de & Hoorn, N. van der (2019). *Bezoekers van online Bibliotheek geven hun mening. Klanttevredenheidsonderzoek naar de website, e-books app & de LuisterBieb app van online Bibliotheek*. Amsterdam: MWM2, in opdracht van KB.
- › Burgt, A. van de & Hoek, S. van de (2019). [Bibliotheekstatistiek 2018](#). Den Haag: KB.
- › Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), StatLine (2019a). [Landelijke digitale openbare bibliotheek; gebruik, accounts en licenties](#).
- › Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), StatLine (2019b). [Openbare bibliotheken; leden, collectie, uitleningen vanaf 1900](#).